

unu

D E N U N Ţ

Acest al cincizecilea număr încuie sertarul anului cinci.

Unu a pornit ca un izvor, fără să-şi bănuiască itinerarul, dar cu siguranţa obstacolelor prin care va trebui să-şi sape tunele şi cu precizia ca undeva îl aşteaptă oceanul care îl va înapoia cerului.

Primul număr a avut patru autentici cititori, numărul de faţă e aşteptat de cinci sute. Intr'o ţară eminamente agricolă, am câştigat derbyul poemului. *Nu l'am vrut.*¹⁾

Pseudo-poeţi — pentru ale căror elucubraţii oferite graţios, coloanele acestea au întors cu greaţă spatele — ne-au invectivat în revistele în cari sub aceiaşi semnătură pastaşau (subconştient?) stilul poemului publicat aici. *Ne-a amuzat.*

Au început să ne viziteze tineri cu buzunarele dăldora de pagini caligrafiate, să ni le citiască şi să ne ceară sfaturi. Fiindcă nu le ştiam nici vom şti da, fiindcă reţete de poem nu trebuiesc ordonanţate, atare vizite *ne-au durut.*

Nu facem acum un bilanţ. Nici o singură dată n'am avut coloană „de închiriat”. De câteva ori, mă-selariţa aciuiată prin surprindere a cercat să strânguleze viţa. A fost repede svîrlită cu cleştele scârbei la imondice. Şi neghina de adevăr s'a cernut cu fiecare număr nou apărut.

1) On vous a dit qu'il était beau de remporter la victoire ?
Je vous dis aussi qu'il est beau de succomber, les batailles
sont perdues dans la même esprit qu'elles sont gagnées (Wall Whitman)

Dar sîntem surprinşi: *Unu* e la uşa anului şase. Şi pentru ca să rămîie tînăr, **îl asasinăm** azi, înainte de a începe şcoala primară

Şi gîndul ne duce în urmă, la cele cîteva frunze căzute în răzleţe numere, intitulate uniform „Deschidere” şi iscălite A. Zaremba. Poetul care s'a născut la nouăsprezece ani şi a murit la douăzeci. Cîrînd poemele lui vor închide o plachetă.

Apoi la Moldov, prietenul preţuit cu care am creiat *Unu* şi pe care azi mai mult decît eri, munca de hamal conştiincios al întreprinderii unde e salariat, îl opreşte să ţină condeiul între degete pentru a scrie altceva decît facturi şi bonuri de cassă. E primul rînd ce se scrie asupra lui Moldov, în *Unu*.

Editura Unu rămîne şi va tipări bimestrial cărţi cu poemele, proza şi desenul celor cari formează şi continuă grupul, precum şi un caet antologie, anual.

Oricine eşti

Dacă te vei rătăci prin nesfîrşiturile
de pampas ale poemului

Ne vom întîlni.

saşa pană.

Vor apare în Editura *UNU* bimestrial pentru anul 1933, cărţile
Deschidere poeme de A. Zaremba.
Cuvîntul Talisman poeme de Saşa Pană
Poemul invectivă de Geo Bogza
Captarea subconştientului poem de Geo Bogza.
Balade de artizani de Stephan Roll.
Maiakowsky traduceri de Mihail Werner.
Sadismul Adevăru ui eseuri de Saşa Pană.
Sens Unic poeme de Mihail Werner.
Clar de minte clar demenţă poeme de I. Wiltner.

ultim

SINGE CALD

Peluciei

Ne rămîne din inimi un felinar stins
Și din mările albastre chinina apei

Deschise brațele au pornit zborul spre orizont
Degetele erau obeliscuri de jar
Chemarea venia înlănțuită cu fulgerele
Oasele zîngăniau alarma

Astfel cuvintele au crescut constelații
Panourile cu minuni se adevăresc din scrum
Se plimbă gîndul treaz fantomatic
Printre insomniile otrăvite în propriul lor puroi
Fruntea proptită în metal cerșește răcoarea teraselor
noaptea

Și din recipientul tăcerii în putrefacție
Se deslușesc lumini din ce în ce mai transparente.

ROBINSON CRUSOÉ

Genunchii se vor izbi în grezie
Prin pupile soarele va intra în mărime naturală
Ca o panteră Un ev scos din scutice
Și svirlit în apa clocotită a destinului
Te asigur o barcă te va trece ca pe frunză
Pînă la mărul domnesc în care vei vermina
In jur arborii vor zbura spre cer
Zgomotele vor mesteca oglinzile cascadelor
Nuferii vor aprinde lumini de bal prin
Parcul cu colonade impudice

Dar comutatorul roții dințate e în degetul
Mic al poemului.

INSULA ȘERPILOR

Nu e legenda crescută în uzina timpului
Fruntea se rărește ca un parfum
Din mocirlă crește lujerul pur al tirfei
Trupul în semilună și glasul parfum

Chemare cenușie lingă profilul veșted
Genunchii roși de corbi și inaniții
Un scrisnet de osmoză năluca-scorpion
Cu brațul epileptic buboaie și ambiții

Coapse pregătite pentru răscoliri de flaut
Mînjită de pecingine rumeneala de roze
Degetele lor scormonesc inutil ruina inimii
Trec miresele în mimoze.

sașa pană

PREFAȚA LA UN ROMAN DE DRAGOSTE

IACE BE KOHAM

Tu mi-ai fost scrisă mie
nu sufletului, nu tristeții mele
ci adevăratului eu, puternic fără nici un pic de milă

Privesc trupul tău fraged de fată tină
și o furtună de gînduri infernale se deslănțuie în mine
știi tot ce trebuie să fac
acea ce mi-am pus în gînd are să se întîmple
ființa ta plătindă a fost scrisă puternicului din mine
și sînt atîția ani de cînd tot te aștept să-mi cazii în
ghiare

Joc singur noaptea și cînt
și ca pe o armată iubită îmi inspectez superba erecție
ea va trece prin pulpele tale suave și va lăsa urme
de nedescris

Și sînt de pe acuma fericit
atîtea nopți de febră, de chinuri și delir
atîtea buboaie purulente ale sufletului
se vor sparge și vor curge în tine odată cu prima
ejaculare
Geo Bogza

SENS UNIC

camaraziilor mei

Deschiderea mea ca un arc
Pentru drumurile de sub pașii mei,
Ca niște flori de ciudă și de fiere.
Imanența infamiilor diurne
Stăpânește o revoltă neîncăpută
In pumnii încercuți de reticente.
Cerule este așa — și marea neîncepută
Pămîntul e'n program și sîngele în zdrențe,
Voința o baricadă spre arca liberării,
Cavalcade de înfrîngeri au poposit pe stînci
Cu piscul spre bolta de mîini.
Reptile trecute'n oameni căzuți pe brînci
In pămînt și sânge au lins numai stăpîni.
Toate începuturile put de nesiguranță,
Toate declanșările s'au oprit aici,
Toate entuziasmele s'au destins aici,
Făceți-mi loc în sânge, în carnea,
In prietenia și dragostea mea
Pentru voi, cari locuiți la acelaș
Etaș al revoltei ca și mine,
Pentru voi cari n'ați trîșat viața,
Pentru voi cari m'ați iubit s'au m'ați urît,
Înălțimea mea e lingă umărul vostru necăjit
De unde plămîinii mei s'au umflat
Pentru acest din urmă urlet:
Urăsc coexistența oamenilor,
Vreau să EXISTAȚI odată cu mine.

mihail werner

Geo Bogza a fost judecat la 28 Noembrie în fața Tribunalului Ilfov, secția I civilo-corecțională. Au desvoltat ample pledoarii d-nii avocați Ionel Jianu și Eliade Blumenfeld.

Tribunalul l'a condamnat să publice volumul „Poemul invectivă”.

La 18-Februarie 1933 va avea loc vernisajul lui Jean David în sala „Hasefer” din strada Eugen Carada 7.

ILUMINĂRI (III)

Orbii se cutremurau
în ploaia ce străbătea ochii
spre cetatea gândului închisă
Imi plăcea atât de mult să privesc
pletele lor verzi alunecând halucinante sprin spații
și agățându-se
în aierul neliniștit de fulgere.

Miinile lor căutau
trupurile ce nu se vedeau în lumina incandescență
și sexul lor ruinat
în care pasări aduceau flori
spre cuibul de foc

În ploaie
orbii alunecau printre zalele ciuruite
iar din crăpăturile pământului
mâini
se scuturau sub tăpile lor de azur.

La cetatea somnului
stelele depe umerii lor
băteau ca tot atîția vulturi
în porțile visului
unde doriau să se prăvăliască
printre ierburi și ape

Cînd luna s'a plecat spre lacul de chihlimbar
porțile deschise
au lăsat să pătrundă în cîmpiile visului
numai stelele
cu ochii orbilor
iluminați și luminînd
în peisajul inedit și imaculat.

i. wittner

STAMIL ÎN PUSTIU

Stamil a intrat într'un ospiciu din crepusculul poeziei. La fiecare dorință, zorile de sticlă îi dăruiesc cîte o eșarfă ruptă din curcubeul aurorei încrustate cu rouă. Se simte providențial și elixirul creației îi circulă prin imaginație ca un torent sexual, debordînd mintea, inundînd meterezele unui ev ruginit.

Ca un melc, ca o năpîrcă din junglă aluneca pe suprafața orizontului nesiîrșit, desfășurîndu-i-se înainte panorama sublimei gândiri. E cutremurat de aromă ce iese cu presiune din zăcămintul singurătății, al pustului de aier. Nu vede crenelurile negre ale pământului tixit de sperjuri: sub fiecare pleoapă o față îl scormonește, frunze slăvesc lividitatea, îi încoronează tîmplele, o nimicesc. De sus, cu fiecare firimitură de cer, cade altă carte de nostalgie pe masa lui și a ei. Și rid, amîndoi, vulgar ca la o revistă.

A deschis ferestrele și ușile de grezie ale castelului feudal; un copac își mîngîie rădăcinile, pădurea se ascunde în cavou. Un sunet ar vrea să distrugă spațiul, să creieze un idol; un sex să violeze abisul și să scoată viață proaspătă. Marea își blestemă malurile și valurile de spectru o compătimesc. Un vis refutat din metafizicul celulei

își precipită polenul pe o petală din magica lui grădină. Somnul, din cristale de negură narcotizează pînă la flacăra sub cenușă a letargiei și se crispează lespezi de bronz din fiecare comoară a spiritului.

Stamil se halucinează, furtuna îl învelește în pături de oglinzi, nisipul îi arde picioarele, e vesel că locuiește în nervura unei stele și gîndul licurici clipește argint. Un punct e o minune, e un deget în gură, e o tăcere a munților și a soarelui, e un rubin. O frază este o lume, un zid de idei, un palat din basme, o destrămară a nevăzutului. Și arterele tocului lucrează ca resorturi ale unui motor perfect. Pe suprafețe de onix, la încrucișări de oceane, un șnur de cugetări îi depășește eul, îi depășește ființa matriculată cu acul ca într'un insectar. Așezat pe colțul unui izvor cu ropote de spume, pe streășina idealului din creștetul stîncilor, Stamil e malaxat de mizerie cronică, viața congelată în celula timpului. Sbiară spre bărăganele aride și regretă nașterea cugetului, despărțirea de materia infectă. Privește fără rod, privește orb, ca un plop înțepenit tremurător în marginea lumii și numai gangurile sufletului său luminate feeric așteaptă pașii cuiva. De la marginea lui fără margini, pustiu se întinde ca o riie

mihail sabini

„UNU” CUPRINSUL ANULUI V (1932)

P O E M E

aureliu BARANGA — Scîndura ta și femeile palide
Nr. 45.

geo BOGZA — Efebul Gherdap provoacă moartea batozei psihopate Nr. 47.

geo BOGZA — Prezentarea eroului legendar Nr. 47.

geo BOGZA — Poem Nr. 47.

geo BOGZA — Plecarea expediției polare Nr. 48.

geo BOGZA — Eseu Nr. 48.

geo BOGZA — La închisoarea de hoți din Doftana Nr. 49

geo BOGZA — Poemul cfebilor predestinați Nr. 49.

geo BOGZA — Poem petrolifer Nr. 49.

geo BOGZA — Prefață la un roman de dragoste Nr. 50

andré BRETON — Un bărbat și o femeie complet albi
(trad. de Sașa Pană) Nr. 47.

teodor CRISTEA — Receptacol Nr. 44.

teodor CRISTEA — Ecce homo Nr. 44

mihail DAN — Al 13-lea apostol (Maiacowski) Nr. 42

mihail DAN — Apusul lui Burluck (Maiacowski) Nr. 44

mihail DAN — Sevă Nr. 45.

mihail DAN — Piedestal Nr. 47.

mihail DAN — Simultan Nr. 48.

mihail DAN — Continuare Nr. 49.

mihail DAN — Ora H Nr. 49.

al. DIMITRIU-PAUȘEȘTI — Daniil Sihastru (I) Nr. 44.

al. DIMITRIU-PAUȘEȘTI — Variații asupra cîtorva împărați romani (Mathias Lübeck) Nr. 44.

al. DIMITRIU-PAUȘEȘTI — Daniil Sihastru (II) Nr. 47.

paul ELUARD — Critique de la poésie Nr. 44.

paul ELUARD — Pe o noapte nouă (trad. de Sașa Pană)
Nr. 47.

b. FONDANE — Ulysse Nr. 43.

b. FONDANE — Chanson Nr. 43.

- b. FONDANE — Ulysse Nr. 44.
 b. FONDANE — Veuillez prendre note Nr. 45.
 raul IULIAN — Reîncarnări Nr. 42.
 raul IULIAN — Prin acest arbore transparent Nr. 45.
 mathias LÜBECK — Variații asupra citorva împărați ro-
 mani (trad. Al. Dimitriu-Păușești) Nr. 44.
 MAIACOWSCKY — Al. 13-lea Apostol (trad. Mihail Dan)
 Nr. 42.
 MAIACOWSCKY — Apusul lui Burluck (trad. Mihail Dan)
 Nr. 44.
 sașa PANĂ — Va urma Nr. 47
 sașa PANĂ — Această liană Nr. 47.
 sașa PANĂ — Simultan Nr. 47.
 sașa PANĂ — Cît cuprind ochii Nr. 47.
 sașa PANĂ — Intrarea oprită Nr. 47.
 sașa PANĂ — Alautita cea frumoasă Nr. 47.
 sașa PANĂ — Visul este altceva Nr. 47.
 sașa PANĂ — Cristal Nr. 47
 sașa PANĂ — Pe o noapte nouă (Paul Eluard) Nr. 47.
 sașa PANĂ — Un bărbat și o femeie complect albi
 (André Breton) Nr. 47.
 sașa PANĂ — Altceva Nr. 48.
 sașa PANĂ — Numărul câștigător Nr. 48.
 sașa PANĂ — Sosirea miracolelor Nr. 48.
 sașa PANĂ — 163 Nr. 48.
 sașa PANĂ — Va fi odată Nr. 48.
 sașa PANĂ — Respirație Nr. 49.
 sașa PANĂ — Peisaj anticipat Nr. 49
 sașa PANĂ — Singe cald Nr. 50.
 sașa PANĂ — Robinson Crusoe Nr. 50.
 sașa PANĂ — Insula Șerpilor Nr. 50.
 paul PĂUN — Epitalf pentru omul-bou Nr. 45.
 miron RADU — Reveniri Nr. 45.
 miron RADU — Sfânta fecioară de lemn Nr. 47.
 miron RADU — Profil Nr. 47.
 miron RADU — My Nr. 47.
 miron RADU — Reveniri Nr. 48.
 stephan ROLL — Discurs pentru un crepuscul Nr. 42.
 stephan ROLL — Inaugurarea primăverii Nr. 43.
 stephan ROLL — Pași pe afară Nr. 45.
 stephan ROLL — Primăvară Nr. 49.
 mihail WERNER — Sens unic Nr. 50
 i. WITTNER — Oamenii-pași Nr. 47.
 i. WITTNER — Liane Nr. 47.
 i. WITTNER — Mitul izvoarelor Nr. 47.
 i. WITTNER — Poem Nr. 48.
 i. WITTNER — În palmă-mi umblă trupul tău Nr. 49.
 i. WITTNER — Octombrie Nr. 49.
 i. WITTNER. — Iluminări Nr. 50.

PROZĂ

- aureliu BARANGA — Invitație la S. Perahim Nr. 44.
 geo BOGZA — Trei fragmente în jurul unui articol din
 codul penal Nr. 49.
 harry BRAUNER (comunicată de) — „U! U! U! U! U!
 Aici așa!” Nr. 46.
 ion CĂLUGĂRU — Pasiflora universitară Nr. 43.
 filip CORSA — Note pentru o cameră albastră Nr. 42.
 miha'il DAN — Ucigașul anecdotei Nr. 44.
 mihail DAN — Eroul Necunoscut Nr. 46.

- mihail DAN — Blanche Nr. 48.
 gheorghe DINU — În 1931, pictura Nr. 42.
 gheorghe DINU — Noua plastică română Nr. 43.
 gheorghe DINU — Dialectică în diagonală Nr. 44.
 gheorghe DINU — Moșii à la minut Nr. 46.
 gheorghe DINU — Golful la lucru Nr. 48.
 gheorghe DINU — Sugestii înaintea unui proces Nr. 49.
 i. I. — Introducere într'un itinerar Nr. 43.
 raul IULIAN — În Dumineca aceea, te-am căutat Nr. 45.
 gherasim LUCA — Cuvînt de deschidere la o expoziție de
 pictură i. r. 44.
 sesto PALS — Invitație la S. Perahim Nr. 44.
 sașa PANĂ — Ovalul din fîntînă Nr. 42.
 sașa PANĂ — Oglinda dindărătul frunții Nr. 43.
 sașa PANĂ — Nu vă plecați în afară Nr. 44.
 sașa PANĂ — Evadări Nr. 44.
 sașa PANĂ — Viața romanțată a lui Dumnezeu (frag-
 ment Nr. 45.
 sașa PANĂ — Represalii Nr. 45.
 sașa PANĂ — Motociclistul morții Nr. 46.
 sașa PANĂ — Viața de după moarte (I. Lautréamont) Nr. 48
 sașa PANĂ — 24 ore la Geo Bogza Nr. 48.
 sașa PANĂ — Viața de după moarte (II. Urmuz) Nr. 49.
 sașa PANĂ — Denunț Nr. 50.
 paul PĂUN — Invitație la S. Perahim Nr. 44.
 miron RADU — Angelus Nr. 45.
 miron RADU — Reverență Nr. 46.
 miron RADU — Deschidere Nr. 47.
 miron RADU — Schimbarea la față a cuvîntului Nr. 48.
 stephan ROLL — „Omul de după ușă” Nr. 42.
 stephan ROLL — O carte și o expoziție („Viața roman-
 țată a lui Dumnezeu”; S. Perahim) Nr. 45.
 stephan ROLL — Represalii Nr. 45.
 stephan ROLL — „Act de prezență” Nr. 46.
 mihail SABINI — Stamil în pustiu Nr. 50.
 i. WITTNER — Balul din vulcani Nr. 47.
 i. WITTNER — Dincolo Nr. 48.

ACVARIUM

„UNU” — CRONICE, NOTE, INVECTIVE, CAUTERIZĂRI,
 RECENZII, BIBLIOGRAFII, INFORMAȚII, Nr. 42-50

PLASTICA

- victor BRAUNER — Desene Nr. 48.
 jean DAVID — Desene Nr. 42, 43, 44.
 marcel IANCU — Desene Nr. 43, 44, 45.
 m. h. MAXY — Desene Nr. 49.
 m. h. MAXY — Ulei Nr. 43.
 MICHONZE — Ulei Nr. 42.
 s. PERAHIM — Desene Nr. 45.
 s. PERAHIM — Uleiuri Nr. 44, 45, 45, 49.
 man RAY — Fotografie Nr. 44.
 „UNU — Colaje Nr. 45.

anul V • Nr. 50 • decembrie 1932
 • lei 3 • colecția numerelor apă-
 rute lei 400 • str. Dogari 36 • Bu-
 curești 3.

unu

Redactor răspunzător: Mihail Dan Str. Lucaci, 41

studio grafic „Steaua Artei” b-dul Maria, 2

